

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VOORZITTER VAN DE IXe KAMER

A R R E S T

**nr. 242.459 van 27 september 2018
in de zaak A. 226.163/IX-9390**

In zake: Robbe GROENWALS
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Christophe Vangeel
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Lange Lozanastraat 24
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen:

de VZW DAMIAANINSTITUUT
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Gitte Laenen
kantoor houdend te 2800 Mechelen
Antwerpsesteenweg 16-18
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

1. De vordering, ingesteld op 17 september 2018, strekt tot de schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid van de tenuitvoerlegging van de beslissing waarbij de beroepscommissie van de vzw Damiaaninstituut te Aarschot op 31 augustus 2018 het door de delibererende klassenraad aan Robbe Groenwals toegekende oriënteringsattest C als evaluatieresultaat bevestigt.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een nota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 25 september 2018, om 10.30 uur.

Staatsraad Bruno Seutin heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Christophe Vangeel, die verschijnt voor de verzoe-
kende partij en advocaten Jonas De Wit en Jan Van Eynde, die *loco* advocaat Gitte
Laenen verschijnen voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Auditeur Jurgen Neuts heeft een met dit arrest eensluidend ad-
vies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der
talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, ge-
coördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Verzoeker is in het schooljaar 2017-2018 ingeschreven als leer-
ling in het tweede leerjaar van de tweede graad Latijn (ASO) in het Damiaan-
instituut te Aarschot.

3.2. Op het einde van het schooljaar laat verzoeker jaartekorten op-
tekenen voor Frans (45%), wiskunde (49%) en Latijn (45%). De delibererende
klassenraad kent aan verzoeker een oriënteringsattest C toe, daarbij verwijzend
naar deze vakken en stelt dat daarvoor “de leerplandoelen onvoldoende [zijn]
bereikt”.

Zij voegt daaraan toe:

“Mist inzet
Geen extra inspanningen getoond
Onvoldoende bagage om naar het volgende jaar te gaan.”

De delibererende klassenraad adviseert nog: “studierichting naar
interesse”.

3.3. Met een brief van 27 juni 2017 vragen de ouders van verzoeker om de delibererende klassenraad opnieuw samen te roepen. Daarbij voeren zij aan:

- “1. Robbe heeft zijn studiekeuze voor volgend schooljaar begin juni aangepast naar bouw- en houtkunde ipv Latijn. Wij vinden dat de povere resultaten van Latijn dus niet meer mogen meegenomen worden in de deliberatie, aangezien zijn intentie om geen Latijn meer te volgen duidelijk was.
2. De argumentatie ‘leerplandoelen onvoldoende bereikt’ is wel heel summier en volgens ons heeft de klassenraad ook geen rekening gehouden met zijn studiekeuze: hij gaat van 5u WIS naar 3u WIS en voor Frans van 3u naar 2u.
3. Het argument dat hij inzet mist moet volgens ons in bredere context worden gezien: Robbe is een gemotiveerde en drijvende kracht in de leerlingenraad en de schoolraad, dit hoort ook tot het schoolse gebeuren en het opvoedingstraject.
4. Het argument dat hij geen extra inspanningen heeft getoond voor de vakken met een eind-onvoldoende (met uitzondering van Latijn) heeft geen mathematische onderbouw: voor Frans gaat hij van GT1 35% naar GT4 44%: dit is een stijging van 26%. Voor wiskunde gaat hij van GT2 36% naar GT4 50%: dit is een stijging van 39%.
5. Er is volgens ons ook geen rekening gehouden met het feit dat Robbe bij GT4 beroep moest doen op schrijfhulp, computer of mondelinge examens vanwege zijn gebroken pols. Voor chemie is er bij de resultaten van het mondelinge examen een discrepantie met de vorige resultaten doorheen het jaar. Robbe had zelf relatief goed gevoel na het examen.
6. Er was reeds een afspraak gemaakt met leerkracht [B.D.] om Robbe bij te werken voor het vak bouwwetenschappen tijdens de vakantieperiode.
7. Er is naar ons aanvoelen totaal geen rekening gehouden met het emotionele aspect van dergelijke beslissing. Robbe wordt door deze beslissing geïsoleerd van zijn vrienden die naar een andere speelplaats trekken. Ook hebben studies bewezen dat ‘zitten blijven’ een negatieve invloed [heeft] op de verdere ontwikkeling als persoon, nochtans één van de drijfveren voor kwalitatief onderwijs.
8. Wij verwijzen ook graag naar de mededeling van Katholiek Onderwijs Vlaanderen APR3 [...] waarin duidelijk staat dat de deliberatiehouding toekomstgericht en positief moet zijn en waarbij het prospectief denken voorrang moet krijgen op het retrospectieve. De delibererende klassenraad zou vooral aandacht moeten hebben voor de positieve en de sterke kanten van de leerling. De klassenraad zegt vooral wat mogelijk is, niet wat te hoog gegrepen of onhaalbaar is. Het over beklemtonen van de zwaktes mag niet de doorslag geven.”

3.4. Overleg tussen de ouders van verzoeker en de directeur resulteert niet in een nieuwe samenkomst van de delibererende klassenraad. De directeur is

‡CHJSPDIDB-BDEIHGV‡

“van mening dat de elementen die [werden] aangebracht, geen nieuwe bijeenkomst van de delibererende klassenraad rechtvaardigen vermits zij geen nieuwe informatie bieden”. Hij licht dit toe als volgt:

“- 3 totaalonvoldoendes in een studierichting profiel breed (niveau 1) [is] ‘veel’ [...]. Wiskunde (49%) en Frans (45%) zijn hier hoofdvakken en het onvoldoende voor het richtingsvak Latijn (45%) is verzwarend;

- Opvallend zijn de vele onvoldoendes in periode 4. De 25% voor Latijn geeft duidelijk aan dat Robbe voor dit vak, voor aanvang van de grote toetsen, reeds de handdoek gooide. De cijfers voor Frans DW (42%) en GT (44%), Engels DW (36%) en Nederlands DW (44%) en GT (43%) – hoofdvakken – en GT chemie (45%) en fysica (44%) en nog tweemaal net 50, doen sterk vermoeden dat Robbe er vroegtijdig de brui aan gaf. Vermits de cijfers reeds onvoldoende zijn voor het DW 3de trimester, blijkt de inzet van Robbe al een tijdje te zijn achteruit gegaan.

Er is duidelijk sprake van een neerwaartse trend:

- totaal DW periode 1 -> 71%
- totaal DW periode 2 -> 72% en GT periode 2 -> 58%
- totaal DW periode 3 -> 76% en GT periode 3 -> 39%
- totaal DW periode 4 -> 64% en GT periode 4 -> 51%

Noot: dit zijn gemiddelden d.m.v. een mathematische optelsom.

Deze procenten zijn NIET een gemiddelde op basis van weging lessen/week.

- Robbe wordt in de rapportcommentaren doorheen het jaar meermaals ‘aangesproken’ op zijn functioneren, inzet en ‘in orde zijn met’ Spijtig dat deze positief en concreet geformuleerde remediëringen niet voor ‘vleugels’ hebben gezorgd om (tijdig) het tij te keren en voor een positieve evolutie te zorgen;

- In dezelfde rapportcommentaren is meermaals te lezen dat Robbe voldoende capaciteiten heeft om in een studierichting van profiel breed (niveau 1) zijn mannetje te staan. Enerzijds is Robbe de enthousiaste voorzitter van onze leerlingenraad, anderzijds de scholier die er dit schooljaar niet in lukte zijn schoolse talenten – getuige de sterke cijfers en positieve rapportcommentaren die er ook zijn – een jaar lang maximaal in te zetten. In de geest van APR3 is de beslissing van de delibererende klassenraad een toekomstgerichte en positieve deliberatiehouding die het prospectieve voorrang geeft aan het retrospectieve. Er zit meer in Robbe dan de cijfers die hij dit jaar toonde.”

3.5. Op 11 juli 2018 dient verzoeker beroep in bij de beroepscommissie.

3.6. Op 31 augustus 2018 beslist de beroepscommissie het C-atteest te behouden. Die beslissing is als volgt gemotiveerd:

‡CHJSPDIDB-BDEIHGV‡

“1. Een leerling beëindigt met vrucht, in casu, het tweede leerjaar van de tweede graad, indien hij in voldoende mate de doelstellingen die in het leerplan zijn opgenomen heeft bereikt en aldus bekwaam wordt geacht zijn studies voort te zetten in het volgend leerjaar (artikel 38, 1°, Besluit Vlaamse Regering 19 juli 2002 – hierna ‘Besluit’).

Robbe beëindigde het tweede jaar van de tweede graad. ‘Op het einde van het tweede leerjaar van de tweede graad, wordt het getuigschrift van de tweede graad van het secundair onderwijs uitgereikt aan de regelmatige leerlingen die het eerste en het tweede leerjaar van de tweede graad met vrucht hebben beëindigd.’ (artikel 44 Besluit)

Als oriënteringsattesten onderscheidt het genoemde Besluit van de Vlaamse Regering het A-, het B- en het C-atteest (artikel 39 Besluit).

Krachtens artikel 57 Besluit is het met vrucht beëindigen van leerjaren van het voltijds secundair onderwijs niet noodzakelijk gebonden aan het slagen voor afzonderlijke toetsen, examens of proeven over een deel of het geheel van de vorming.

2. De delibererende klassenraad oordeelde dat Robbe de doelstellingen die in het leerplan zijn opgenomen niet heeft bereikt en aldus niet bekwaam wordt geacht zijn studies voort te zetten in het volgend leerjaar, ook niet in een andere studierichting. Dat laatste heeft de klassenraad wellicht onvoldoende gemotiveerd. Door het beroep dat de ouders aantekenden is het thans aan de beroepscommissie om de hierboven beschreven beoordeling te doen. Zij heeft daarbij volheid van bevoegdheid zoals blijkt uit de parlementaire voorbereiding van de relevante bepalingen van de codex secundair onderwijs. Haar beslissing zal in de plaats komen van die van de delibererende klassenraad.

De regelgever heeft de beroepscommissie voor een bijzonder delicate en moeilijke opdracht geplaatst. Uit de artikelen 5, § 5 en 57 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2002 moet immers worden afgeleid dat de delibererende klassenraad en dus ook de beroepscommissie zich moet baseren op alle relevante concrete gegevens van het dossier waarbij, onder meer, de volledige resultaten van alle proeven, toetsen of examens alsook de evolutie, zoals die door alle leerkrachten als begeleiderende klassenraad gedurende een volledig schooljaar is ervaren (zie daarover Raad van State 6 oktober 2005, nr. 149.871). Het is evident dat de beroepscommissie die ervaring niet heeft, tenzij die op papier is gezet. Gezien de verplichte samenstelling ervan heeft de meerderheid van de leden van de commissie geen ervaring met de betrokken leerling.

De opdracht van de commissie is des te delicateser omdat in het licht van de rechtspraak van de Raad van State over de verplichtingen van de klassenraad bij de deliberatie (zie o.m. RvSt 20 september 2012, nr. 220.679) bij uitbreiding ook de beroepscommissie desgevallend zeer nauwgezet en gedetailleerd [haar] beslissingen moet onderbouwen en motiveren.

3. Robbe behaalde over het ganse schooljaar een onvoldoende voor de volgende vakken:

- Frans: 45%
- wiskunde: 49%
- Latijn: 45%

Deze resultaten op zich worden door de ouders niet betwist.

Dat betekent dat hij de leerplandoelen voor die vakken niet bereikte. Dat laatste wordt nog duidelijke geïllustreerd door de cijfers van de grote toetsen. Met Kerstmis had Robbe op 11 grote toetsen 2 ruime onvoldoendes (Frans: 35% en wiskunde: 44%). Op het paasrapport prijken 4 onvoldoendes, alweer voor Frans (43%) en wiskunde (36%) maar ook voor Latijn (37%) en Nederlands. Hij is dan voor alle vier grote toetsen die afgenomen werden niet geslaagd. Ook op het junirapport stapelen de rode cijfers zich op: vijf onvoldoendes (waaronder 25% voor Latijn) op 11 grote toetsen. Het puur mathematische ongewogen gemiddelde van 64,2% dat de ouders aanhalen in hun beroepschrift kan daaraan geen afbreuk doen. De cijfers voor vier vakken (waaronder LO, godsdienst en muzikale opvoeding) waarvoor geen grote toetsen zijn gehouden, wegen daarin even zwaar door als die voor de andere vakken.

4. Naast de totaal onvoldoende resultaten in voortdurende dalende lijn op zeer belangrijke vakken is er het gebrek aan inzet. Op zowat elk rapport staan vermaningen van leerkrachten om meer en grondiger te studeren. Zo leest men op het kerstmisrapport dat hij ‘er de kantjes vanaf (heeft) gelopen’ (leraar Latijn), dat het de ‘hoogste tijd is om een andere koers te varen’ (Nederlands), ‘schiet in actie, voor het te laat is om achterstanden in te halen! Ge volgende periode wekelijks naar het inhaaluur voor extra hulp’ (lerares Frans). Die laatste stelt op het paasrapport vast dat Robbe niet naar het inhaaluur was gekomen en ook andere afspraken niet nakwam. Die afspraken had de lerares hem op 12 januari 2018 nochtans per e-mail nogmaals duidelijk op het hart gedrukt. Op dat paasrapport zijn er alweer aanmoedigingen om ernstig te beginnen werken (Nederlands, Latijn, wiskunde, Frans, Duits, Engels).

De klassenraad gaf op het kerstrapport ook een niet mis te verstane waarschuwing mee en wees onder meer op het gebrek aan studie-ijver. Een soortgelijke boodschap en advies werden een half jaar vroeger, einde juni 2017 reeds gegeven door de klassenraad van het derde jaar.

5. Het spreekt vanzelf dat met dergelijke resultaten het toekennen van een A-attest, zoals nochtans gevraagd door de ouders, totaal onmogelijk is. In de zeer uitvoerige brief van hun advocaat waarmee die beroep aantekent, houden de ouders enkel voor dat het toekennen van een C-attest onvoldoende gemotiveerd is. De beroepscommissie oordeelt dat het duidelijk blijkt dat Robbe de leerplandoelstellingen niet heeft bereikt en dat hij niet bekwaam kan worden geacht zijn studies in het volgende leerjaar voort te zetten. Rekening houdend met de studieresultaten en de overige hierboven samengevatte gegevens van het dossier zou het toekennen aan Robbe van het getuigschrift van de tweede graad van het secundair onderwijs elke waarde aan dat getuigschrift ontnemen en, wat nog zwaarder moet doorwegen, allerminst in zijn belang zijn. De verwijzing door de ouders naar het emotionele aspect van het zittenblijven snijdt geen hout. Het toekennen van een A-attest zou Robbe net het verkeerde signaal geven dat hij ook met slechte schoolresultaten door een gebrek aan voldoende inzet toch kan slagen.

6. De commissie oordeelt verder dat ook [de] toekenning van een B-attest om dezelfde redenen en omwille van hetgeen volgt evenzeer uitgesloten is. In hun argumentatie leggen de ouders de nadruk op het feit dat Robbe in het vijfde jaar niet langer Latijn-wetenschappen zal volgen maar wel TSO Bouw- en houtkunde. In hun beroepsschrift maakt hun advocaat afwisselend gewag van BSO en TSO. Op de hoorzitting bevestigden de ouders dat het om een TSO-richting zou gaan. Zij houden ook voor dat de klassenraad daarvan op de hoogte was en daarmee in de beoordeling van het studieresultaat geen of onvoldoende rekening heeft gehouden.

7. De overwegingen bij de randnummers 3 tot en met 5 van deze beslissing gelden ook ten aanzien van de aanspraak op een B-attest. Daar komt bij dat de commissie zich niet van de indruk kan ontdoen dat de keuze om van studierichting te veranderen werd genomen op het ogenblik dat het kalf voor Robbe door zijn gebrek aan voldoende inzet voor belangrijke vakken, zoals hierboven beschreven, reeds verdronken was. Immers, op 24 april 2018 vulden de ouders op het formulier ‘keuze van het vierde naar het vijfde jaar’ nog in dat Robbe de richting Latijn-wetenschappen + 2 uur extra wiskunde zou volgen in het vijfde jaar. Op een door hen niet nader bepaald tijdstip begin juni 2018 zouden zij die keuze hebben gewijzigd en meegedeeld hebben aan het leerlingensecretariaat.

In een prospectieve beoordeling is het duidelijk dat – mede gezien door de studiehouding van Robbe – de kans dat hij in de genoemde TSO-richting kan slagen in een vijfde jaar zowat onbestaande is. In die richting, die het profiel ‘gericht’ heeft in tegenstelling tot het profiel ‘breed’ dat Robbe in het derde en vierde jaar volgde, heeft hij twee schooljaren achterstand wat de richtingspecifieke vakken betreft. Het gaat daarbij om hout- en bouw-wetenschappen, elektriciteit en mechanica. Dat resulteert in een op eigen houtje in te halen leerstof van in het totaal 600 uren:

- derde jaar: (25 lesweken x 10 uur/week bouw- en houtwetenschappen) + (25 weken x 1 uur elektriciteit en 1 uur mechanica) = totaal: 300 uren.(*)

- vierde jaar: (25 lesweken x 10 uur/week bouw- en houtwetenschappen) + (25 weken x 2 uur/week mechanica) = totaal: 300 uren.(*)

(*) de leerplannen zijn geschreven a rato van 25 weken per schooljaar.

Veronderstellen dat een achterstand van 600 lessen op een drafje kan ingehaald worden, getuigt van het feit dat men die studierichting niet au sérieux neemt. Het getuigt van een onderschatting van de noodzakelijke basiskennis die vereist is om succesvol te zijn in de derde graad bouw- en houtkunde.

Voor een leerling die het ganse schooljaar én het voorgaande schooljaar (zie proces-verbaal derde jaar) door de meerderheid van de leerkrachten voortdurend moest aangezet worden tot meer studie-inspanningen biedt het dan maar overstappen naar een andere studierichting geen oplossing.”

Dat is de bestreden beslissing.

IV. Herinnering aan de schorsingsvoorwaarden

4. Krachtens artikel 17, §§ 1 en 4, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State kan tot schorsing van de tenuitvoerlegging bij uiterst dringende noodzakelijkheid slechts worden besloten onder de dubbele voorwaarde dat minstens één ernstig middel wordt aangevoerd dat de nietigverklaring van de akte of het reglement *prima facie* kan verantwoorden en dat een uiterst dringende noodzakelijkheid voorhanden is die onverenigbaar is met de behandelingstermijn van de gewone vordering tot schorsing.

V. Uiterst dringende noodzakelijkheid

5. Gelet op de vaste rechtspraak van de Raad van State met betrekking tot de onmogelijkheid om zonder verlies van een schooljaar de studie te volgen van zijn keuze, argumenteert verzoeker terecht dat de vordering bij uiterst dringende noodzakelijkheid het enige rechtsmiddel vormt dat een tijdige en afdoende bescherming kan bieden voor de in het geding zijnde belangen van verzoeker.

In tegenstelling tot wat de verwerende partij opwerpt in haar nota met opmerkingen, wordt de diligentie die van een verzoekende partij wordt verwacht bij het benaarsstigen van een schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid niet tegengesproken door de vaststelling dat het huidige verzoekschrift op 17 september 2018 bij de Raad van State is ingediend, dat is elf dagen na de ontvangst van de bestreden beslissing.

Overigens lijkt de verwerende partij slecht geplaatst om verzoeker een gebrek aan dilligentie te verwijten. Verzoeker heeft immers reeds op 11 juli 2018 het georganiseerd administratief beroep ingesteld en zij heeft tot 6 september 2018 moeten wachten om de eindbeslissing te vernemen, dus acht weken later en pas de vierde dag nadat het schooljaar reeds was aangevangen.

VI. Ernst van het enige middel

6. In het enige middel voert verzoeker de schending aan van de materiële motiveringsplicht, het redelijkheidsbeginsel, het zorgvuldigheidsbeginsel, het beginsel *patere legem quam ipse fecisti* en de artikelen 38 en 39 van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2002 ‘betreffende de organisatie van het voltijds secundair onderwijs’ (hierna: het organisatiebesluit).

7.1. Verzoeker betwist vooreerst de stelling van de beroepscommissie dat hij voor de vakken Frans (45%), wiskunde (49%) en Latijn (45%), waarvoor hij jaartekorten heeft behaald en waarop het C-attest in essentie is gestoeld, de leerplandoelstellingen niet in voldoende mate heeft bereikt.

Hij voert aan dat de beroepscommissie zich van een “tautologische redenering” bedient door de tekorten vast te stellen en te oordelen dat het niet behalen van de leerplandoelstellingen daarmee een feit is. Hij wijst voor de drie vakken waarvoor hij een jaartekort laat optekenen, in het bijzonder op de cijfers voor dagelijks werk en de individuele “grote toetsen”, waaruit hij afleidt dat de leerplandoelstellingen wel degelijk zijn behaald. Volgens verzoeker maakt de bestreden beslissing niet duidelijk, wat wiskunde betreft, of hij de basisdoelstellingen wel of niet heeft behaald en de onvoldoende alleen te wijten kan zijn aan het niet-bereiken van de uitbreidingsdoelstellingen.

Verzoeker wijst er tevens op dat de leerplannen voor de betrokken vakken per graad zijn geformuleerd en dat dus “moet geoordeeld worden of [verzoeker] op voldoende mate de leerplandoelen voor alle vakken van de twee leerjaren van de tweede graad van de studierichting Latijn [...] bereikt heeft”. Verzoeker stelt daarom voor om voor deze drie vakken de jaartotalen van de beide leerjaren van de tweede graad samen te tellen wat resulteert in slaagcijfers per graad.

Verzoeker verwijt de beroepscommissie ook dat deze niet aan-
toont welke leerplandoelstellingen hij niet zou hebben behaald.

7.2. Daarnaast is verzoeker van oordeel dat de beroepscommissie zijn
studiehouding – “namelijk het gebrek aan inzet” – “als hoofdmotivering gebruikt
om te oordelen dat [hij] niet bekwaam kan worden geacht zijn studies verder te
zetten in het volgende leerjaar”. De beroepscommissie zou volgens verzoeker in
dat verband echter alleen focussen op de negatieve rapportcommentaren en de
positieve commentaren voorbijzien.

7.3. Voorts voert verzoeker aan dat niet alle elementen van het leer-
lingendossier – meer bepaald de resultaten voor de andere vakken – bij de beoor-
deling werden betrokken. De beroepscommissie is er nochtans toe gehouden een
concrete afweging te maken en het globale dossier te beoordelen.

7.4. Ook stelt verzoeker dat waar hem ten onrechte een B-attest is
geweigerd dat hem moest toelaten de studierichting bouw- en houtkunde te volgen
en dat de beroepscommissie deze weigering niet afdoende heeft verantwoord.

7.5. Ten slotte stelt verzoeker dat waar hem een B-attest is gewei-
gerd, door een klassenraad van dezelfde school aan een andere leerling wel een
B-attest is toegekend “zonder clause bouw- en houtkunde” terwijl die leerling
ook “eindonvoldoendes voor Frans en Wiskunde” had. In aansluiting daarbij wijst
verzoeker erop dat andere leerlingen “in het eerste leerjaar van de derde graad in de
studierichting bouw- en houtkunde [zijn mogen] starten” terwijl “deze leerlingen
[eveneens] 600 uren achterstand voor de vakken bouw- en houtwetenschappen,
elektriciteit en mechanica [hebben]”. Hieruit leidt verzoeker af “dat er op school
met 2 maten en 2 gewichten gewerkt wordt [en dat] dit [...] in strijd [is] met het
gelijkheidsbeginsel, minstens met het redelijkheidsbeginsel” .

Beoordeling

8. Luidens artikel 38, 1°, van het organisatiebesluit beëindigt een leerling van het tweede leerjaar van de tweede graad dat leerjaar met vrucht indien hij in voldoende mate de doelstellingen die in het leerplan zijn opgenomen, heeft bereikt en aldus bekwaam wordt geacht zijn studies voort te zetten in het volgend leerjaar.

Aan verzoeker is met de bestreden beslissing een oriënteringsattest C toegekend, wat naar luid van artikel 39, eerste lid, 3°, van het organisatiebesluit in dit geval betekent dat hij het leerjaar in de betrokken school “heeft beëindigd doch niet met vrucht”. Verzoeker moet aldus worden geacht in onvoldoende mate de doelstellingen die in het leerplan zijn opgenomen te hebben bereikt en niet bekwaam worden geacht zijn studies voort te zetten in het volgende leerjaar.

9.1. De motivering van het al dan niet slagen van een leerling ligt in de eerste plaats besloten in de behaalde punten. Die punten moeten namelijk – tot bewijs van het tegendeel – worden geacht een representatief beeld te geven van de kennis, de vaardigheden en, voor zover opgenomen in het leerplan, de attitudes van de leerling.

Uitgaande van het vermoeden van deskundigheid dat tot weerlegging kleeft aan de hoedanigheid van de leerkracht immers, wordt ervan uitgegaan dat de leerkrachten tijdens het schooljaar de aan de eindtermen gerelateerde en door het leerplan vereiste leerstof – kennisinhouden, vaardigheden en attitudes – volledig en bekwaam hebben onderwezen, dat zij de vorderingen van de leerling correct hebben geobserveerd en geëvalueerd tijdens het “dagelijks werk” of de permanente evaluatie, dat zij examens hebben opgesteld die niet eenzijdig zijn maar representatief voor de effectief onderwezen leerstof naar leerinhoud zowel als moeilijkheidsgraad, dat zij die examens objectief en vakkundig hebben verbeterd en aan de hand van een valide puntenspreiding over de leeronderdelen ge-

quoteerd ten einde over de bereikte kennis en vaardigheden (en eventueel attitudes) van de leerling te rapporteren en dat de relatieve waarde tussen de punten voor dagelijks werk en de proefwerken – in voorkomend geval, voor de permanente evaluatie – weloverwogen het leerproces van de leerling tijdens het jaar en zijn of haar capaciteit tot verwerking van afgewerkte en grotere gehelen weergeeft.

9.2. Van een verzoekende partij wordt op het eerste gezicht verwacht dat zij gegevens en argumenten aanbrengt die van die aard zijn dat ze aan de geldigheid van de toegekende punten doen twijfelen.

9.3. Verzoeker lijkt dit vermoeden van deskundigheid echter niet aan het wankelen te brengen door het jaarcijfer voor elk van deze vakken opnieuw te ontrafelen, om vervolgens te wijzen op de deelslaagcijfers die uit die actie naar voor komen en het feit dat hij voor de periodes waarvoor hij een onvoldoende behaalde voor de “grote toetsen” wel een slaagcijfer voor dagelijks werk kan voorleggen, zodat de leerplandoelstellingen volgens hem zijn bereikt.

Een jaarcijfer moet immers in beginsel als een geldige en betrouwbare weergave worden beschouwd van het relatieve belang dat moet worden gegeven aan dagelijks werk en aan de verwerking van grotere gehelen tijdens de examenperiode en aan de verschillende onderdelen van de leerstof die voor het betrokken vak in de loop van het jaar aan bod is gekomen en dat het om die reden ook betekenisvol is om later studiesucces te voorspellen.

Verzoeker mag wel betreuren dat hij jaartekorten behaalt “omwille van het zwaarder doorwegen van de resultaten van de grote toetsen”, het behoort *prima facie* tot de autonomie van de school om jaarresultaten relevant te achten, de berekeningswijze ervan vast te leggen en dus ook het aandeel van dagelijks werk en de “grote toetsen” – met andere woorden, hun relatieve gewicht – te bepalen. Verzoeker slaagt er *prima facie* niet in van dat alles de onredelijkheid aan te tonen.

9.4. Uit wat voorafgaat volgt dan weer, op het eerste gezicht, dat verzoeker voor die vakken waarvoor hij niet een voldoende jaarresultaat behaalt, de leerplandoelstellingen ook niet op voldoende wijze heeft bereikt.

Een verwijzing door de beroepscommissie naar een bij veronderstelling ordentelijk vastgelegd jaartekort volstaat dan ook in de regel als motivering voor die vaststelling. Anders dan verzoeker het ziet, lijkt de beroepscommissie er niet toe verplicht daarbovenop een opsomming te geven van alle niet-behaalde leerplandoelstellingen. Dit lijkt anders te kunnen zijn wanneer de leerling het voormelde vermoeden van ordentelijk verloop van de quoteringsaanpak het wankelen brengt, maar zulks is vooralsnog in deze zaak niet het geval.

In die omstandigheden kan *prima facie* aan de beroepscommissie ook niet worden verweten in de bestreden beslissing niet te hebben verduidelijkt of het jaartekort voor wiskunde het gevolg is van een tekortschieten voor de basisdoelstellingen, dan wel voor de uitbreiding – of voor beide. Die noodzaak bestaat, zoals voorlopig gezien, niet. Als verzoeker het graag anders had gezien, dan viel het hem toe de beroepscommissie daarmee in zijn bezwaarschrift te confronteren. Dat heeft hij *prima facie* niet gedaan. Hij lijkt dan nu de beroepscommissie bezwaarlijk te kunnen verwijten daarop geen antwoord te hebben gegeven en die doelstellingen en het al dan niet bereiken ervan niet puntsgewijs en *expressis verbis* in de beslissing te hebben opgenomen.

9.5. Dat de leerplannen voor Latijn, wiskunde en Frans per graad zijn geformuleerd en verzoeker voor het eerste leerjaar van de tweede graad wél slaagcijfers kan voorleggen, doet op het eerste gezicht wat voorafgaat niet anders bekijken.

Dat de leerplandoelstellingen per graad zijn geformuleerd, betekent *prima facie* niet dat het in onvoldoende mate bereiken van de leerplandoelstellingen in het ene leerjaar – thans het tweede leerjaar van de tweede graad – zonder meer gecompenseerd kan worden in het andere leerjaar – thans het

eerste leerjaar van de tweede graad. Veel logischer lijkt het te mogen veronderstellen dat in het tweede leerjaar van de tweede graad verder wordt gebouwd op de kennis die verworven is in het eerste leerjaar van de tweede graad. Zo die kennis vanuit het eerste leerjaar van de graad niet ertoe heeft kunnen leiden dat de betrokken leerling in het tweede leerjaar van dezelfde graad een slaagcijfer kan voorleggen, lijkt het niet onredelijk uit het verondersteld behoorlijk vastgesteld jaartekort af te leiden dat die leerling de leerplandoelstellingen niet in voldoende mate heeft bereikt.

Als verzoeker een andere mening is toegedaan en daarover van de beroepscommissie meer uitleg verwachtte, dan stond het aan hem om daarover in zijn bezwaarschrift heel concreet en precies te argumenteren. Dat doet hij niet, zo lijkt, door erop te wijzen dat “[d]e huidige onvoldoendes [...] op niveau van de graad [dienen] te worden bekeken”, dat hij vorig jaar “wel slaagcijfers” had en dat hij daarom niet begrijpt “op welke wijze de huidige tekorten dan tot een globaal niet slagen zouden aanleiding kunnen geven”. Als hij, gesteld tegenover jaartekorten, wil blijven volhouden dat de leerplandoelstellingen wel zijn bereikt, staat het *prima facie* aan verzoeker om zelf daarvan het bewijs te leveren, met méér precisie en méér concreet dan wat hij voor de beroepscommissie in wel erg algemene termen heeft aangevoerd.

9.6. Verzoeker vergist zich ook als hij de bestreden beslissing verwijt de (positieve) resultaten van de andere vakken niet in de beslissing te hebben betrokken.

Uit wat onder randnummer 3 van de bestreden beslissing wordt vermeld, blijkt dat ook de resultaten van de andere vakken hierbij werden betrokken. Weliswaar niet op de wijze die verzoeker graag had gewild, aangezien daarin ook wordt gewezen op vele onvoldoendes – “rode cijfers” – voor de “grote toetsen”. De beroepscommissie verduidelijkt ook het relatieve karakter van de cijfers voor de vakken waarvoor geen “grote toetsen” werden gehouden.

9.7. In de mate dat verzoeker aanvoert dat de beroepscommissie zijn studiehouding “als hoofdmotivering” heeft aangewend om hem een C-attest toe te kennen, lijkt die stelling te veronderstellen dat er geen ander motief naar voor wordt gebracht. Nochtans is een C-attest zoals hiervoor gezien, in essentie gestoeld op de jaartekorten die verzoeker behaalde. Zijn grieven op het vlak van de studiehouding – die dus hoogstens als een bijkomend motief lijkt te zijn aangewend – kunnen derhalve *prima facie* niet tot de onwettigheid van de bestreden beslissing leiden.

9.8. Waar verzoeker nog aanvoert dat de bestreden beslissing ten onrechte vermeldt dat hij voor de vakken waarvoor hij een jaartekort heeft “over het ganse schooljaar” een onvoldoende behaalt, aangezien hij wel degelijk deel-slaagcijfers kan voorleggen, dient te worden vastgesteld dat verzoeker de bestreden beslissing verkeerd leest. Dat verzoeker “over het ganse schooljaar” een onvoldoende heeft voor die vakken, lijkt niets meer te betekenen dan dat hij voor die vakken “jaartekorten” heeft.

10. In de mate dat verzoeker stelt dat hem ten onrechte een B-attest is geweigerd dat hem moest toelaten de studierichting bouw- en houtkunde te volgen en dat de beroepscommissie deze weigering niet afdoende heeft verantwoord, dient te worden vastgesteld dat de beroepscommissie een C-attest heeft toegekend.

Dat betekent dat verzoeker – zoals ook kan worden gelezen in artikel 39, eerste lid, 3°, van het organisatiebesluit – “het leerjaar in de betrokken school heeft beëindigd doch niet met vrucht”. Een onderzoek naar een overgang naar een volgend hoger schooljaar met clausulering is vervolgens niet aan de orde, aangezien dit B-attest net zoals een A-attest precies veronderstelt dat de leerling het schooljaar wél met vrucht heeft beëindigd. De delibererende klassenraad die zijn beslissing tot het toekennen van een oriënteringsattest C *prima facie* afdoende heeft gemotiveerd, lijkt aldus ook aan te geven waarom aan die leerling impliciet geen oriënteringsattest B (of A) wordt toegekend.

11. In zoverre dat verzoeker de schending aanvoert van het gelijkheidsbeginsel, minstens van het redelijkheidsbeginsel, omdat een andere leerling in vergelijkbare omstandigheden wel een B-attest heeft gekregen en nog andere leerlingen wel de studierichting bouw- en houtkunde mogen aanvangen terwijl die eveneens 600 lesuren achterstand zouden hebben voor de vakken bouw- en houtwetenschappen, elektriciteit en mechanica, moet vooreerst worden vastgesteld dat verzoeker deze grief in beginsel overeenkomstig de Codex Secundair Onderwijs in zijn gemotiveerd bezwaarschrift aan de beroepscommissie had moeten voorleggen. Een beroepscommissie beschikt immers over de nodige onderzoeksbevoegdheden daartoe. Verzoeker toont niet aan dat hij dit niet heeft kunnen doen en dient in een procedure bij uiterst dringende noodzakelijkheid daarvan de gevolgen te ondergaan.

Daargelaten of deze grief nog voor het eerst ontvankelijk mag worden aangevoerd in de huidige stand van de procedure, moet hoe dan ook worden vastgesteld dat verzoeker onvoldoende precieze gegevens voorlegt waaruit de Raad van State in een procedure bij uiterst dringende noodzakelijkheid *prima facie* kan vaststellen dat verzoeker zich in een volledig vergelijkbare situatie bevindt als de voormelde leerlingen.

12. Uit wat voorafgaat volgt dat het middel niet ernstig is.

13. Er is niet voldaan aan ten minste één van de voorwaarden gesteld in artikel 17, §§ 1 en 4, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State die cumulatief vervuld moeten zijn wil een vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid worden toegewezen.

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt de vordering.

2. De verzoekende partij wordt verwezen in de kosten van de vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid, begroot op een rolrecht van 200 euro, een bijdrage van 20 euro en een rechtsplegingsvergoeding van 700 euro, die verschuldigd is aan de verwerende partij.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 27 september 2018, door de Raad van State, IXe kamer, samengesteld uit:

Bruno Seutin,	staatsraad, waarnemend voorzitter,
bijgestaan door	

Johan Pas,	griffier.
------------	-----------

De griffier	De voorzitter
--------------------	----------------------

Johan Pas	Bruno Seutin
------------------	---------------------